

ONTDEK DE STAD EN DE MOOISTE PLEKJES IN DE OMGEVING

⦿ Top 10 selectie & insider tips

Verrassende ⦿ wandeltochten en autotochten

⦿ Inclusief gedetailleerde kaarten en uitgebreide plattegronden

Duidelijke ⦿ indeling op kleur

WAT & HOE

MALTA & GOZO

STAD & STREEK

**Top 10
hoogtepunten
& INCLUSIEF
KAARTEN**

Mis ze niet! In onze top 10-lijst vind je de belangrijkste bezienswaardigheden, van de absolute nummer 1 tot en met nummer 10.

1 ★ GRAND HARBOUR ► 50

Een boottocht door de door vier vestingstadjes omzoomde natuurlijke haven (afb. links) is de grootste – en mooiste – vakantiebelevens. Je gaat daarbij heel dicht langs cruiseschepen en vrachtboten.

2 ★ MDINA ► 108

De door hoge vestingmuren omgeven 'Stille Stad', Mdina, heeft het barokke karakter behouden. De stad is op zijn sfeervolst tijdens een rondrit met een paardenkoets.

3 ★ MARSAXLOKK BAY ► 88

Idyllisch als een ansichtkaart: het bijna hotelvrije vissersplaatsje Marsaxlokk, met bonte vissersboten en goede visrestaurants.

4 ★ VICTORIA (RABAT), GOZO ► 140

De citadel torent hoog uit boven de hoofdstad van Malta's buureiland Gozo. Vanuit de citadel kun je bijna het hele eiland overzien, met het vele groen en de mooie tafelbergen.

5 ★ SLIEMA & ST. JULIAN'S ► 53

Malta's moderne hart klopt aan de lange kustpromenade van Silema en in het naburige St. Julian's, met veel nachtelijke bedrijvigheid en een verscheidenheid aan restaurants.

6 ★ HYPOGEUM VAN HAL-SAFFLIENI ► 90

Als je deze tempel uit de jonge steentijd beter wil begrijpen, ga dan naar dit meer etages tellende, onderaardse complex uit het neolithicum – uniek in de wereld.

7 ★ ST. JOHN'S CO-CATHEDRAL ► 55

De belangrijkste kerk van het eiland staat in Valletta. Onder kunstige, kleurige platen rusten hier de stoffelijke resten van ridders uit drie eeuwen.

8 ★ WESTCOAST BEACHES ► 124

Hier vind je mooie zandstranden: Golden Bay is altijd druk, het naburige Ghajn Tuffieha Bay is een en al rust en puur natuur.

9 ★ RABAT ► 111

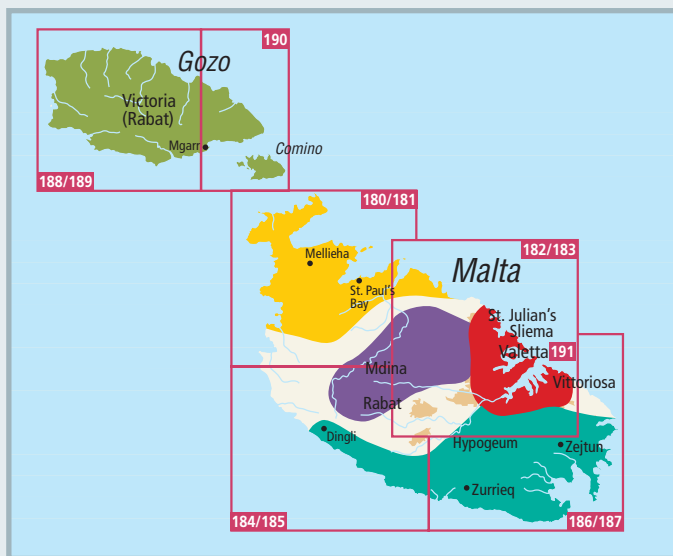
Deze brede stad heeft met haar vele vroegchristelijke catacomben en bunkers uit de Tweede Wereldoorlog ondergronds meer bezienswaardigheden dan onder de blote hemel.

10 ★ VITTORIOSA (BIRGU) ► 60

Anders dan het prachtige Valletta, heeft de eerste hoofdstad van de johannieters nog middeleeuwse trekjes. Hier zie je bovendien hoe eenvoudige Maltezen leven.

Kaarten

Hoofdstukindeling: zie binnenkant vooromslag

Legenda

	Snelweg		Bezienswaardigheid
	Doorgaande weg		Archeologische vindplaats
	Verbindingsweg		Burcht
	B-weg		Klooster
	Veerdienst		Kerk
	Voetpad, pad		Kapel
	Spoorweg		Toren
	Veer, scheepsverbinding		Vuurtoren
	Nationaalpark, natuurpark		Jachthaven
	Geen toegang		Waterskiën
	Vliegveld, luchthaven		Windsurfen
	Openbaar gebouw		Politie
	Museum		Ziekenhuis
	Badstrand		Windmolen
	Top 10		Grot
	Hoogtepunten		Grafheuvel
	Verder ontdekken		Panoramapunt
			Bergtop

Malta 1 : 60 000

Gozo 1 : 55 000

D

E

F

5

4

3

2

1

D

E

F

183

Ras l-Irrieqa

Pembroke Ranges
Pembroke Fort
Pembroke Barracks

San Giljan
St. Julian's
St. Julian's Point

Kappara
Blue Sisters Hospital
National Swimming Pool

Gzira
Ta' Xbiex
Msida
St. Luke Hospital

Pieta
Gwardamanga
Marsa
Hamrun
Marsa Sports Club

Paola
Hypogeum
Addolorata Cemetery

Santa Lucija
Har Sallieni

Luqa
St. Vincent de Paul Hospital
Luqa 70 m

St. George's Tower
Casino
Il-Qaliet
Portomaso Tower
Spinola Fort

St. George's Bay
Il Ponta tad-Dragnara (Dragonara Point)
St. Julian's Tower
St. Julian's Point

Sliema
Sacred Heart
Stella Maris
The Strand
Sliema Point

St. George's Tower
Casino
Il-Qaliet

Portomaso
Portomaso Tower
Spinola Bay
Balluta Bay

St. Julian's Tower
St. Julian's Point
Il Fortizza

Sliema
Sacred Heart
Stella Maris
The Strand

Sliema Point
Tigne Fort
Dragnut Pt

St. Elmo Point
Fort St. Elmo
St. Elmo Lighthouse

Valletta
Ricasoli Point
Ricasoli Fort
Wied Ghammeq

Fort St. Angelo
Kalkara Creek
Birgu (Vittoriosa)

Fort St. Rocco
SmartCity
Santu Rokku
San Pietru

Xghajra
Il-Wileg
Capuchin Monastery

Bormla (Cospicua)
Rock Gate
Zabbar Gate

Zabbar
Museum of Religious Art
Has-Sajd
Ta' Ciantar

St. George's Bay
Il-Qaliet

Portomaso
Portomaso Tower

St. Julian's Tower
St. Julian's Point

Sliema
Sacred Heart
Stella Maris

Sliema Point
Tigne Fort

St. Elmo Point
Fort St. Elmo

Valletta
Ricasoli Point
Ricasoli Fort

Fort St. Angelo
Kalkara Creek
Birgu (Vittoriosa)

Fort St. Rocco
SmartCity
Santu Rokku

Xghajra
Il-Wileg
Capuchin Monastery

Bormla (Cospicua)
Rock Gate
Zabbar Gate

Zabbar
Museum of Religious Art
Has-Sajd
Ta' Ciantar

St. George's Bay
Il-Qaliet

Portomaso
Portomaso Tower

St. Julian's Tower
St. Julian's Point

Sliema
Sacred Heart
Stella Maris

Sliema Point
Tigne Fort

St. Elmo Point
Fort St. Elmo

Valletta
Ricasoli Point
Ricasoli Fort

Fort St. Angelo
Kalkara Creek
Birgu (Vittoriosa)

Fort St. Rocco
SmartCity
Santu Rokku

Xghajra
Il-Wileg
Capuchin Monastery

Bormla (Cospicua)
Rock Gate
Zabbar Gate

Zabbar
Museum of Religious Art
Has-Sajd
Ta' Ciantar

St. George's Bay
Il-Qaliet

Portomaso
Portomaso Tower

St. Julian's Tower
St. Julian's Point

Sliema
Sacred Heart
Stella Maris

Sliema Point
Tigne Fort

St. Elmo Point
Fort St. Elmo

Valletta
Ricasoli Point
Ricasoli Fort

Fort St. Angelo
Kalkara Creek
Birgu (Vittoriosa)

Fort St. Rocco
SmartCity
Santu Rokku

Xghajra
Il-Wileg
Capuchin Monastery

Bormla (Cospicua)
Rock Gate
Zabbar Gate

Zabbar
Museum of Religious Art
Has-Sajd
Ta' Ciantar

St. George's Bay
Il-Qaliet

Portomaso
Portomaso Tower

St. Julian's Tower
St. Julian's Point

Sliema
Sacred Heart
Stella Maris

Sliema Point
Tigne Fort

St. Elmo Point
Fort St. Elmo

Valletta
Ricasoli Point
Ricasoli Fort

Fort St. Angelo
Kalkara Creek
Birgu (Vittoriosa)

Fort St. Rocco
SmartCity
Santu Rokku

Xghajra
Il-Wileg
Capuchin Monastery

Bormla (Cospicua)
Rock Gate
Zabbar Gate

Zabbar
Museum of Religious Art
Has-Sajd
Ta' Ciantar

St. George's Bay
Il-Qaliet

Portomaso
Portomaso Tower

St. Julian's Tower
St. Julian's Point

Sliema
Sacred Heart
Stella Maris

Sliema Point
Tigne Fort

St. Elmo Point
Fort St. Elmo

Valletta
Ricasoli Point
Ricasoli Fort

Fort St. Angelo
Kalkara Creek
Birgu (Vittoriosa)

Fort St. Rocco
SmartCity
Santu Rokku

Xghajra
Il-Wileg
Capuchin Monastery

Bormla (Cospicua)
Rock Gate
Zabbar Gate

Zabbar
Museum of Religious Art
Has-Sajd
Ta' Ciantar

Even oriënteren

Als je vanuit de stadjes Valletta en Mosta naar Mdina (spreek uit 'emdiena') rijdt, zie je de stadsmuren steil oprijzen vanuit de wijngaarden in de omgeving. Voordat de Orderidders kwamen, was Mdina de hoofdstad van het eiland. Voor de beide stadstorens strekt zich het grotere Rabat uit, dat in de Romeinse tijd samen met het latere Mdina onder de naam 'Melita' de eilandhoofdstad vormde. Hier zou de apostel Paulus enkele weken hebben doorgebracht. Veel catacomben onder de huizen vormden in de vroegchristelijke tijd een uitgebreide begraafplaats.

Top 10

- ★² Mdina ▶ 108
- ★⁹ Rabat ▶ 111

Verder ontdekken

- 28 Palazzo Parisio (Naxxar) ▶ 114
- 29 Mosta Dome ▶ 114
- 30 San Anton Palace & Garden ▶ 114

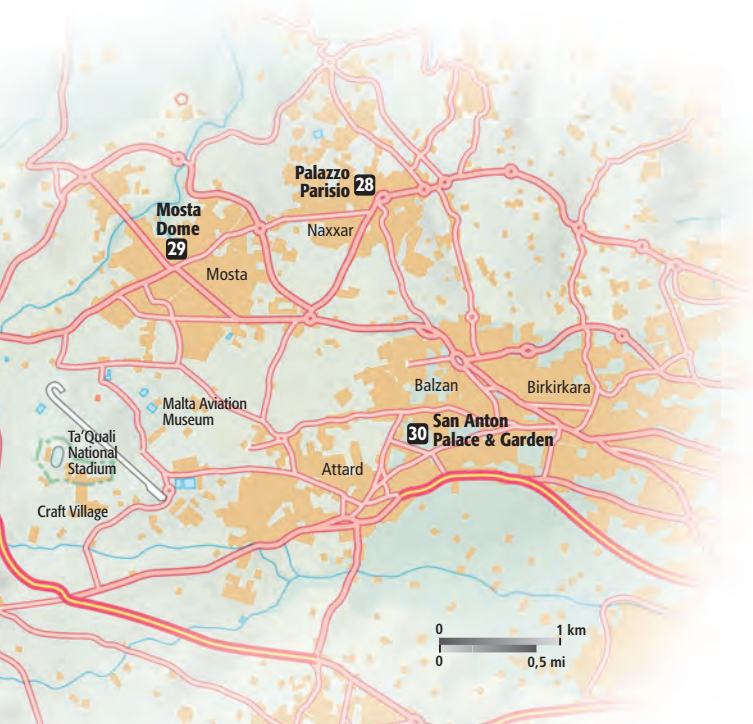

Mdina biedt, met zijn geweldige vestingmuren, al van verre een majestueus uitzicht. Bij een rondgang door deze door barokke elementen gedomineerde stad wordt dat alleen maar bevestigd. De smalle, autovrije straatjes en met geel kalksteen gebouwde paleizen, kerken en kloosters zorgen voor een sfeer waarin de tijd haast stil lijkt te staan.

In de Romeinse tijd omsloot een gemeenschappelijke stadsmuur Mdina en delen van het naburige Rabat. Joden en christenen zetten buiten de muren hun doden bij. Nadat de Arabieren in het jaar 870 beide steden van elkaar hadden gescheiden, verviel de stadsmuur allengs. In de 14e en 15e eeuw richtten dominicaner, augustijn en franciscaner monniken kloosters op in de omgeving van Rabat, zoals je nog kunt zien aan de kerken. Rabat is lang geleden al over de antieke stadsgrenzen gegroeid en boven de catacomben liggen tegenwoordig hele woonwijken.

Vanuit het noordelijke bastion in Mdina kijk je uit over het hele eiland, en op de machtige koepel van de dom van Mosta, de schijnwerpers van sportstadion Ta'Qali en de steden Attard, Balzan, Lija, Sliema en Valletta.

Pagina rechts: Met de koets door het altijd nog middeleeuws aanvoelende Mdina rijden is een heel bijzondere ervaring

Een fascinerende **GESCHIEDENIS**

Malta's tempels en oudheidkundige vindplaatsen behoren tot de indrukwekkendste bezienswaardigheden van het eiland. Ze zijn door de Unesco op de werelderfgoedlijst gezet.

De eerste bewoners van de Maltese archipel, waarbij naast hoofdeiland Malta ook de beide bewoonde eilanden Gozo en Comino horen, maar ook de onbewoonde kleine eilandjes Cominotto, Filfla, St. Paul's Islands en Funqus Rock, kwamen rond 5200 v.C. aan vanuit Sicilië. Deze vroege kolonisten leidden een grotendeels nomadisch leven in de talrijke grotten van de eilanden, en voedden zich met vis, met wild uit de toen nog bestaande bosgebieden en met producten uit primitieve landbouw. Hun aanwezigheid is aangetoond door de vondst van skeletten en eenvoudige gebruiksvoorwerpen in het gebied van de Dalamgrot (Għar Dalam). Rond 3600 v.C. begonnen deze vroege kolonisten schijnbaar vanuit het niets met de bouw van enorme tempels, waarmee ze de basis legden voor de Maltese megalietencultuur. Er zijn nu nog 23 tempels bekend, maar hoeveel er nog in de grond liggen of verwoest zijn, zullen we waarschijnlijk nooit weten. De belangrijkste, aanwijsbare tempels zijn het hypogeum van Hal-Saflieni (► 90 e.v.), Tarxien (► 94 e.v.),

Ġgantija (Gozo, ► 144), Mnajdra en Haġar Qim (► 99 e.v.). Deze tempels werden opgericht ter ere van de Magna Mater – de Grote Moeder. Ze waren onderverdeeld in heilige en publieke terreinen. Priesteressen verzorgden de diensten met rook- en plengoffers. Er waren orakelkamers, die de priesteressen van buitenaf konden betreden. Door een gat in de muur spraken ze tot de mensen, die binnen in de tempel op het orakel van een godheid wachtten. In de tempels werden dieren geofferd, maar archeologen hebben geen wapens of sporen van geweld aangetroffen. Daarom wordt aangenomen dat het hier om een vredelievende beschaving ging. Rond 250 v.C. eindigde de geschiedenis van deze cultuur door

onbekende oorzaken, vermoedelijk door een vernietigende epidemie of een rampzalige droogteperiode. De eilanden bleven vervolgens eeuwenlang onbewoond.

TIJDLIJN

■ ca. 3600 v.C.

Ġgantija (oudste tempel van de mysterieuze megalietencultuur van Malta)

■ ca. 2550 v.C.

De grote piramiden van Egypte

■ ca. 2500 v.C.

Tarxien (jongste tempel van de Maltese megalietencultuur)

■ ca. 2150 v.C.

Stonehenge, Engeland

■ ca. 2000 v.C.

Paleis van Knossos, Kreta

■ ca. 600 v.C.

Akropolis van Athene, Griekenland

Haġar Qim behoort tot de belangrijkste tempelcomplexen van de archipel

5 GOZO

Wandeling/autotocht/fietstocht

AFSTAND: 11,5 km **DUUR:** totale route: auto 30 minuten; fiets 45 minuten; wandeling 3-3,5 uur (totale afstand); wandeling Grasarri-Marsalforn 2 uur **BEGINPUNT:** Victoria/Ghasri **+** 189 D3/188 C4 **EINDPUNT:** Marsalforn/Victoria **+** 189 D4/189 D3

Deze route gaat af van gebaande toeristische paden, door een dal waarin in het voorjaar en de vroege zomer bonte bloemen groeien, naar de zoutpannen en naar een van de mooiste gebieden van Gozo.

1-2

Volg vanuit Victoria's Pjazza Indendenza westwaarts de bordjes naar Għarb. Sla na ongeveer 2 km, net na de ruïne van een Romeins aquaduct, rechts af en rijd via de met bomen omzoomde weg naar Ghasri (aangegeven) en zijn kerkplein. Verlaat het plein met de rug naar de kerkfaçade via de

linkerbovenhoek (bordje **Wied I-Ghasri**). Sla na 100 m links af en blijf rechtdoor de bordjes volgen. Vlak na de laatste huizen passeer je een kapel. Ga hier naar rechts. Na nog eens 200 m wordt de weg onverhard. Precies op dat punt sla je af. Aan je linkerhand zie je dan een tot aan het meer lopen dal, dat in het voorjaar helemaal vol staat met bloemen. Rijd weer verder rechtdoor, totdat de weg – net na een boerderij – weer geasfalteerd is. Na opnieuw 500 m zie je links landinwaarts de **vuurtoren van Ta' Gordan**, terwijl rechts van je hoog op de heuvel het dorp

Ten westen van Xwejni Bay aan de noordkust: onophoudelijk slaat de zee tegen de rotsen

Wandelingen & tochten

TE VOET, MET DE BUS, PER FIETS

Als je deze route wilt lopen maar de gedachte aan de drukke hoofdwegen tussen Victoria en Ghasri of Marsalforn en Victoria je niet aanstaat, dan kun je van Victoria buslijn 308 naar Ghasri nemen en bus 310 van Marsalforn naar Victoria. In de zomer rijdt lijn 310 ook naar Qbajjar Bay.

Fietsen kun je huren in Victoria of Marsalforn – infomeer ernaar bij het toeristenbureau. Voor deze route hoef je geen ervaren fietser te zijn, maar een mountainbike is aanbevolen op de onverharde wegen.

Zebbug prijkt. Na weer 400 m gaat de weg steil omlaag (fietsers opgepast). Na 100 m volgt links een kleine splitsing, maar je negeert deze en gaat rechtdoor.

2-3

Ongeveer 400 m verderop zie je de zee en de eerste **zoutpannen**. De salines zijn al in gebruik sinds de Romeinse tijd en er worden jaarlijks nog altijd vele tonnen zout gewon-

nen. Na de bocht kom je op een onberispelijk verharde weg. In de verte zie je nu eigenaardige, geërodeerde zandsteenvormen. De meest opvallende van deze formaties heeft de vorm van een kleine vulkaan. Daarachter liggen de ruïnes van een kasteel. De weg wordt schilderachtiger naarmate je verdergaat, met de zee die door de zoutpannen beneden wordt gereflecteerd en zachte, geronde

De zoutpannen van Qbajjar: aan de kust liggen zoutvelden die nog altijd worden gebruikt

In twee dagen

Deze reisbeschrijving laat je zien hoe je enkele van de meest interessante bezienswaardigheden in het centrale deel van het eiland in twee dagen kunt bekijken. Je kunt Centraal-Malta ook wel in een dag bekijken, maar het is rustiger als je er meer tijd voor uittrekt – en dat past ook beter bij vakantie. Je kunt deze route met een huurauto volgen, maar met de lijnbus ben je goedkoper uit. Een beschrijving van de hoogtepunten vind je verderop.

Eerste dag

's Ochtends

Ontdek de rustige stad

★ **Mdina** (afbeelding rechts,

► 108). Maak dan de uit-

voerig beschreven strand-

wandeling (► 160). Ben je

op pad met kinderen, ga

dan naar de 🧑🏫 'Mdina

Experience' (► 110) en

breng de geschiedenis tot

leven.

's Middags

Vervuil Mdina voor ★ **Rabat**

(► 111). Bezoek het

Romeinse villamuseum,

St. Paul's Grotto en zoveel

catacomben als je wilt. Ga

dan een tijdje zitten op het kerkplein en kijk naar de bedrijvigheid van de lokale bevolking.

's Avonds

Loop **★** Mdina weer in om iets te drinken of te eten in het Xara Palace Hotel, binnen de hoofdboort. Je hebt de keus uit twee uitstekende restaurants, Trattoria AD 1530 en De Mondion Roof Garden (▶ 117).

Tweede dag

's Ochtends en lunch

Rijd van je hotel naar Naxxar en parkeer zo dicht mogelijk bij de grootse parochiekerk. Ertegenover staat het **28** Palazzo Parisio (▶ 114). Een rondleiding duurt ongeveer 30 minuten. Drink koffie in het eigen café van het Palazzo. Rijd terug naar **29** Mosta (▶ 114), waar opnieuw de imposante kerk met de enorme koepel het oriënteringspunt is. Met een beetje geluk kun je vlak bij de kerk parkeren. Ga daarna de stad uit en rijd een paar kilometer verder, naar Attard, in het groen van **30** San Anton Palace & Garden (afbeelding linkerbladzijde onder; ▶ 115). Gun jezelf een koel drankje en een kleine snack bij het zwembad van Corinthia Palace Hotels (▶ 116), tegenover de tuin.

's Middags

Stap na een ontspannende wandeling door de paleistuin (maximaal 30 minuten) weer in de auto en rijd richting Mdina. Neem de afslag naar **Ta' Qali**. Hier kun je glasblazers en andere ambachtslieden aan het werk zien. Vlieggliefhebbers willen misschien naar het **Malta Aviation Museum** (▶ 114).

's Avonds

Voor een avondmaaltijd met Maltese specialiteiten en misschien zelfs muzikale gezelligheid is **Ta Marija** (▶ 117), in de buurt van de kerk van **29** Mosta, van harte aanbevolen.

MALTA & GOZO

- Duidelijke indeling op kleur
- Uitgebreide plattegronden en gedetailleerde kaarten
- Verrassende wandeltochten
- Top 10 hoogtepunten

Malta en Gozo hebben veel afwisseling te bieden. Mystieke tempels voor de godin van de vruchtbaarheid, oude kleurrijke havens, en het mondaine Valletta met

historische bezienswaardigheden. Ontdek de Maltese keuken, met zijn Italiaanse invloeden en Noord-Afrikaanse specerijen, of geniet van de vele stranden.

www.watenhoe.nl

NUR 512

9 789021 570730

VOOR ELKE REIZIGER DE JUISTE GIDS

STAD & STREEK

Een complete gids voor een vakantie waarmee je zowel de steden als de mooiste plekjes in de omgeving kunt ontdekken.

HOOGTEPUNTEN

Een compactere gids met de belangrijkste insider tips en 'must see' plekken van een regio.

STEDENTRIP

Een handzame gids met alle hoogtepunten en plattegronden voor als je graag alleen een stad bezoekt.

TAALGIDS

Onmisbaar voor als je een taal probeert te begrijpen en te gebruiken.

